

*„Jak poderwać, ale
się nie naderwać.”*

Artur Andrus – artysta kabaretowy

Artur Andrus - artista di cabaret

Dwa
powiedzonka w
jednym

Jak poderwać?

Come rimorchiare?

**Jak się nie naderwać? (od: „naderwać”,
np. mięsień)**

**Come non strappare? (da: „strappare”,
ad esempio, un muscolo)**

Czyli łącznie:

Jak odnieść sukces (poderwać)

Come avere successo (rimorchiare)

Ale nie zrobić sobie krzywdy

Senza farsi male

*Podstawowe słowo
by wyrazić
akceptację
(potocznie)*

**Parola base per
esprimere accettazione
(colloquialismo)**

„FAJNIE”

FAJNIE

Fajnie – potwierdzenie
Np. Jak było na koncercie? Fajnie

Com'era il concerto? Bello!

Fajna sukienka
(ładna sukienka)
(bel vestito)

Fajna dziewczyna
(sympatyczna, miła
dziewczyna)

(ragazza cordiale e
simpatica)

Jak zacząć?

Come iniziare?

Witamy się z osobami w swoim wieku (młodymi)

Salutare persone della propria età (giovani)

Cześć

Hej

Hejka

Ciao

Co dalej?
E poi?

**Fajną macie tu kawiarnię (kafejkę).
Pójdziemy na kawę?**

**Avete una bella caffetteria qui.
Andiamo a prendere un caffè?**

UWAGA! TO, ŻE IDZIEMY „NA KAWĘ”, NIE ZNACZY, ŻE BĘDZIEMY PIĆ KAWĘ

NOTA: IL FATTO CHE SI VADA "A PRENDERE UN CAFFÈ" NON SIGNIFICA CHE SI BEVA NECESSARIAMENTE UN CAFFÈ.

„Iść na kawę” znaczy umówić się z kimś na spotkanie towarzyskie.

"Andare a prendere un caffè significa vedere qualcuno per un incontro informale.

Dlatego w kawiarni pytamy: co będziesz pić? I może się okazać, że ktoś będzie pił herbatę.

Ecco perché in un caffè si chiede: cosa bevi? E si può scoprire che qualcuno berrà un tè.

Dlaczego tak jest?

Perché?

W czasie komunizmu kawa była bardzo droga i trudno dostępna. Paczka kawy była cennym prezentem. Poza tym Polacy w domu piją więcej herbaty niż kawy. Kawa więc jest napojem odświeżającym.

Durante il comunismo, il caffè era molto costoso e difficile da trovare. Un pacchetto di caffè era un regalo prezioso. Inoltre a casa i polacchi bevono più tè che caffè. Il caffè è quindi una bevanda festiva.

Jaką kawę można kupić w kawiarni?

Che tipo di caffè si può acquistare in una caffetteria?

Latte (kawę latte) – kawa z dużą ilością mleka [caffè latte]

Cappuccino

Mogą Was zapytać, czy chcecie duże, małe czy średnie cappuccino.

Potrebbero chiedervi se volete un cappuccino grande, piccolo o medio.

Jaką kawę można kupić w kawiarni?

Mała czarna – americano.

UWAGA! Mogą Was zapytać czy chcecie kawę „słabszą” czy „mocniejszą”. Kawa „mocniejsza” może być prawie taka, jak we Włoszech.

NOTA: Potrebbero chiedervi se volete un caffè "più leggero" o "più forte". Il caffè "più forte" può essere quasi uguale a quello italiano.

Kawiarnia? *Caffetteria?* Cukiernia? *Pasticceria?*

W Polsce miejscem, w którym się pije kawę i je ciastka mogą być:

kawiarnia – wtedy powinien obsługiwać nas kelner

cukiernia – wtedy sami zamawiamy napoje i ciastka przy barze (jak w McDonalds)

In Polonia, un luogo dove si beve caffè e si mangiano dolci può essere:

una caffetteria. In questo caso si viene serviti da un cameriere

una pasticceria. In cui si ordinano bevande e torte da soli al bar (come in un McDonalds)

Jaką kawą może Was poczęstować Polak we własnym domu?
Che tipo di caffè può offrirvi un polacco a casa vostra?

W domu wielu Polaków pije kawę „po turecku”, inaczej „plujkę (od pluć)

Przepis – trzeba wrzucić do kubka 2,5 łyżeczki mielonej kawy i zalać wrzątkiem (z czajnika).

A casa, molti polacchi bevono il caffè "alla turca" o "allo sputo" (da sputare)

La ricetta: bisogna mettere 2,5 cucchiaini di caffè macinato in una tazza e versarci sopra acqua bollente (dal bollitore).

Do kawy je się ciastka. Ulubione ciasta Polaków to:

Le torte si mangiano con il caffè. Le torte preferite dai polacchi sono:

Szarlotka (ciasto z jabłkami)

(la torta di mele)

Ulubione ciasta Polaków to:

Makowiec – ciasto drożdżowe z makiem.

La torta di lievito con semi di papavero.

Ulubione ciasta Polaków to:

Pączek – ciastko drożdżowe zwykle nadziane marmoladą – smażone (nie pieczone).

Pączek - un dolce lievitato solitamente ripieno di marmellata - fritto (non al forno). Il Krapfen.

Ulubione ciasta Polaków to:

Sernik (ciasto z twarogu)

(La torta di ricotta)

Znajomi mojej dziewczyny /chłopaka/ Amici della mia ragazza/ragazzo/

UWAGA! Polacy nie mają w zwyczaju całowania się na powitanie. Bliscy znajomi raczej się przytulą. Kobiety czasem "całują powietrze".

NOTA: I polacchi non hanno l'abitudine di baciarsi per salutarsi. I conoscenti stretti sono più propensi ad abbracciarsi. Le donne a volte "baciano l'aria".

*Znajomi mojej dziewczyny /chłopaka/
Amici della mia ragazza/ragazzo/*

Wypada się całować w policzki przy składaniu życzeń i składaniu powinszowań

È opportuno baciarsi sulle guance quando ci si fa gli auguri o ci si congratula.

Ważne! *Importante!*

Polacy całują się „na 3”

I polacchi si baciano 3 volte

3

Kiedy masz już dziewczynę/chłopaka

Quando si ha già una fidanzata/un fidanzato

Świętujesz Walentynki. Można iść do kina albo do restauracji. Zwykle z tej okazji chłopak daje dziewczynie czerwoną różę. „Zwykle” nie znaczy „nie ma innej opcji”

Si festeggia San Valentino. Si può andare al cinema o al ristorante. Di solito in questa occasione il ragazzo regala alla ragazza una rosa rossa. „Di solito” non significa "non c'è altra scelta".

Czy tylko kobiety dostają kwiaty?

Solo le donne ricevono i fiori?

W Polsce mężczyznom nie daje się kwiatów. Jeśli kwiaty dostanie na przykład nauczyciel od uczniów, zwykle przekazuje je jakiejś kobiecie 😊.

In Polonia non si regalano fiori agli uomini. Se un insegnante riceve dei fiori dai suoi studenti, ad esempio, di solito li regala a qualche donna 😊.

Kiedy masz już dziewczynę/chłopaka

Quando si ha già una fidanzata/un fidanzato

Świętujesz Dzień Kobiet. Zwykle daje się dziewczynom z tej okazji tulipany. Trzeba pamiętać, że są Polacy, którzy nie obchodzą tego święta, bo kojarzy im się z komunizmem.

Si celebra la Festa della donna. È consuetudine regalare alle ragazze dei tulipani in questa occasione. È importante ricordare che ci sono polacchi che non celebrano questa festa perché la associano al comunismo.

Dzień Praw Kobiet

Giornata dei diritti delle donne

8 marca jest też obchodzony jako „Dzień Praw Kobiet”. Odbywają się manifestacje, które nazwano Manifami.

"Manifa" to neologizm, odnosi się tylko do tej jednej manifestacji.

L'8 marzo si celebra anche la "Giornata dei diritti della donna". Si tengono manifestazioni che vengono chiamate Manifas. "Manifa" è un neologismo, che si riferisce solo a questa manifestazione.

Kiedy masz już dziewczynę/chłopaka

Quando si ha già una fidanzata/un fidanzato

Świątujesz urodziny (zwyczaj powszechny) i imieniny (tylko w części Polski) swojej dziewczyny/chłopaka.

Si festeggia il compleanno della fidanzata o del fidanzato (usanza comune) e l'onomastico (solo in alcune zone della Polonia).

Co mówisz składając życzenia?

Cosa si dice quando si fanno gli auguri?

Wszystkiego najlepszego!

Tutto il meglio!

Powodzenia!

Buona fortuna!

Zdrowia i szczęścia!

Salute e
felicità!

Maj – miesiąc zakochanych

Maggio: il mese degli innamorati

Maj w Polsce uchodzi za miesiąc zakochanych. Można się w maju zakochać, ale nie powinno się w tym miesiącu żenić, bo to ma przynosić pecha.

Maggio in Polonia è considerato il mese degli innamorati. È possibile innamorarsi a maggio, ma non ci si deve sposare in questo mese, perché si pensa che porti sfortuna.

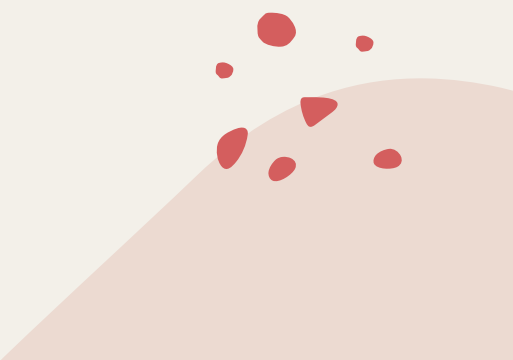

Majowe przysłowie

Ślub majowy – grób gotowy.

Matrimonio di maggio, tomba in viaggio.

A jaki miesiąc jest „dobry na ślub”?
E quale mese è „il migliore per un matrimonio”?

W Polsce istnieje przekonanie, że ślub najlepiej brać w miesiącu „z literą r”.

In Polonia si crede che sia meglio sposarsi in un mese "con la lettera r".

Jakie to miesiące?

Czerwiec

Sierpień

Październik

Grudzień

Che mesi sono questi?

Giugno

Agosto

Ottobre

Dicembre

A jaki miesiąc jest „dobry na ślub”?

E quale mese è „il migliore per un matrimonio”?

Niektórzy Polacy do listy „szczęśliwych miesięcy” dodają takie, które „mają r” tylko w zapisie ortograficznym.

Są to:

Marzec

Wrzesień

Alcuni polacchi aggiungono alla lista dei „mesi felici” anche quelli che contengono una r grafica.

Sono:

Marzo

Settembre

Poznajemy rodzinę naszej ukochanej/ukochanego

Conosciamo la famiglia della persona amata

Do starszej dorosłej osoby
zwracamy się „pan/pani”

A un adulto ci si rivolge con
„pan/pani”

esempio:

Czy Pani napije się kawy?

Czy Pani lubi lato?

Poznajemy rodzinę naszej ukochanej/ukochanego

Conosciamo la famiglia della persona amata

NIE używamy nazwiska zwracając się do kogoś (pani Kowalska, pan Kowalski) – tak mówią w urzędach.

Non usiamo il cognome quando ci rivolgiamo a qualcuno (signora Kowalska, signor Kowalski). Questo si fa negli uffici.

Jeśli do słowa „pani” dodajemy imię (pani Zosiu) – znaczy to, że jesteśmy bliskimi znajomymi. Starsza osoba musi nam na taką formę językową „pozwolić”.

Se aggiungiamo un nome alla parola "signora" (signora Zosia), significa che siamo buoni conoscenti. La persona più anziana deve «permetterci» questa forma confidenziale.

Polski zwyczaj – całowanie kobiety w rękę *Usanza polacca: baciare la mano di una donna*

Był to typowy polski zwyczaj, który teraz zanika, ale starsi ludzie dalej to robią (a starsze panie często tego oczekują).

È un'usanza tipica polacca che ora sta scomparendo, ma gli anziani continuano a farlo (e le signore anziane spesso se lo aspettano).

A jak się oświadczyć? **Come dichiararsi?**

Chłopak pyta:

Czy wyjdiesz za mnie?

Dziewczyna (entuzjastycznie)
odpowiada:

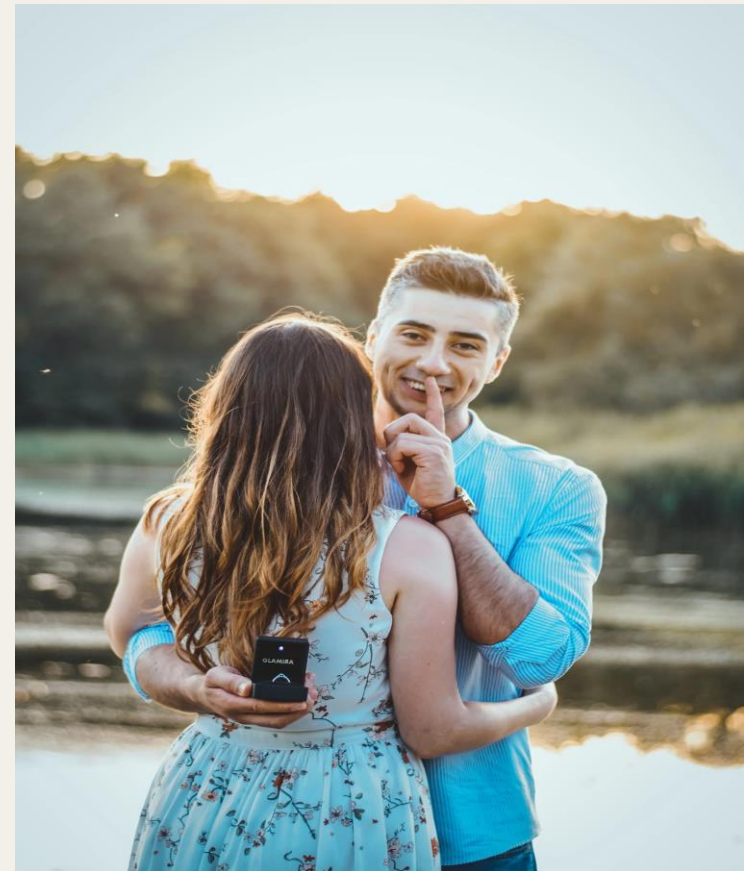
Tak!

Il ragazzo chiede:

Vuoi sposarmi?

La ragazza risponde (entusiasta):

Sì!

Czyli są 4 etapy:
Ci sono cioè quattro stadi:

1. dziewczyna (zaczęliście ze sobą chodzić) - *ragazza (avete iniziato a frequentarvi)*
2. ukochana (macie pewność, że jesteście zakochani) - *amata (siete sicuri di essere innamorati)*
3. narzeczona (zaręczyliście się) - *fidanzata ufficiale (vi siete fidanzati)*
4. żona (wzięliście ślub – najlepiej w sierpniu 😊) - *moglie (sposavi siete sposati, preferibilmente in agosto 😊)*

Czyli są 4 etapy:
Ci sono cioè quattro stadi:

1. chłopak (zaczęliście ze sobą chodzić) - fidanzato (avete iniziato a frequentarvi)
2. ukochany (macie pewność, że jesteście zakochani) - amato (siete sicuri di essere innamorati)
3. narzeczony (zaręczyliście się) - fidanzato ufficiale (vi siete fidanzati)
4. mąż (wzięliście ślub – najlepiej w sierpniu 😊) - marito (vi siete sposati, preferibilmente in dicembre 😊)

I w końcu: E per finire:

Żyjecie:

- długo i szczęśliwie
- jak w bajce

Ten mem – krąży po polskim fb i bawi Polaków:

Vivete

- felici e contenti
- come in una favola

Questo meme circola su fb polacco e diverte i polacchi:

Ja: Zamieszkaj ze mną,
będziesz żyć jak w bajce

Bajka:

Dziękuję. Do zobaczenia w Polsce.
Grazie. Ci vediamo in Polonia.

Źródła ilustracji:

<https://pixabay.com/pl/images/search/kawy/>

<https://pl.freepik.com/darmowe-zdjecie-wektory/szarlotka>

<https://aniagotuje.pl/przepis/makowiec-zawijany>

<https://pixabay.com/pl/photos/kawiarnia-barista-sklep-z-kaw%c4%85-lada-1869656/>

<https://aniagotuje.pl/przepis/paczki>

<https://www.istockphoto.com/pl/zdj%C4%99cie/m%C5%82ody-przystojny-m%C4%99%C5%BCczyzna-z-brod%C4%85-ubrany-w-zwyk%C5%82y-sweter-i-okulary-na-niebieskim-gm1212960668-352280095>

<https://www.bajeczneobrazy.pl/obrazy-na-plotnie/skladanie-zyczen-83067903>

<https://pl.freepik.com/darmowe-zdjecie-wektory/zapakowany-prezent>

Źródła ilustracji:

<https://pixabay.com/pl/photos/r%c3%b3%c5%bca-kwiat-natura-filigran-ogr%c3%b3d-2809267/>

<https://pixabay.com/pl/photos/tulipany-kwiaty-pole-2254970/>

<https://www.facebook.com/photo/?fbid=589117996592875&set=a.560254439479231>

<https://pixabay.com/pl/photos/liliowy-bia%c5%82y-liliowy-wiosna-kwiaty-3351745/>

<https://www.lancerto.com/pl/blog/calowanie-w-reke-co-oznacza-i-czy-wypada-to-robic-odpowiada-ekspert>

<https://www.pexels.com/pl-pl/szukaj/zar%C4%99czyny/>

<https://www.blasty.pl/111603/ja-zamieszkaj-ze-mna-bedziesz-zyc-jak-w-bajce-tymczasem-ta-bajka-to-kopciuszek>

<https://www.polskieszlaki.pl/jura-krakowsko-czestochowska.html>